

Mottagande nyanlända

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till barn- och utbildningsnämnden

- Godkänna redovisningen

Barn- och utbildningsförvaltningen

Elisabet Schultz
Förvaltningschef

Beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har tidigare givit förvaltningen i uppdrag analysera och utvärdera mottagandet av nyanlända i Tyresö kommun, och om det finns behov, föreslå förbättringsåtgärder. I september 2021 redovisades uppdraget i barn- och utbildningsnämnden vilket föranledde ytterligare två kompletterande uppdrag

- Barn- och utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att förbättra och kvalitetssäkra kartläggning steg 1 och 2.
- Barn- och utbildningsförvaltningen ska sakra upp mottagandet av nyanlända på högstadiet så att eleven ges möjlighet att nå behörighet till gymnasiet.

Tjänsteskrivelsen omfattar en redovisning av kvalitetssäkrad kartläggning samt mottagande av nyanlända i Tyresö.

Mottagande av nyanlända i Tyresö

Svensk grundskola bereder plats för alla elever och genomför det skolpliktiga utbildningsuppdraget. Detta gäller även dem som är nya i vårt land. Skollagen gör ingen skillnad på barns rätt till utbildning. *Skolans kompensatoriska uppdrag innebär att hänsyn ska tas till elevernas olika behov och förutsättningar. Skolan ska stärka elevernas möjlighet att utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål. Det är skolans uppgift att ge varje elev den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling. Alla elever, även nyanlända elever, ska ha tillgång till extra anpassningar och vid behov särskilt stöd. Utöver detta finns det bestämmelser som riktar sig specifikt för att stödja nyanlända elevers skolgång.*¹ Mångfaldsenheten inom BoU har ett arbetssätt för mottagande som sker tre steg.

Steg 1: Elevens språk och erfarenheter

När en nyanländ elev kommer till kommunen registrerar Servicecenter skolansökan genom kommunens interna e-tjänst Nyanlända och skickar den till Mångfaldsenheten. Mångfaldsenheten säkerställer att familjen är registrerad hos Migrationsverket enligt massflyktsdirektivet eller som asylsökande och bokar tid för ett s.k. mottagningssamtal på enheten. Samtalet syftar till att ta upp frågor som berör elevens bakgrund, erfarenheter, språk, personuppgifter och m.m. Vårdnadshavare/förmyndare/god man är med. Vid samtalet deltar även en modersmållärare som språklig resurs och som blivande studiehandledare för eleven. Under detta samtal kompletteras elevens skolansökan och genomförs första del av den obligatoriska kartlägningsprocessen enligt Skolverkets riktlinjer. Mångfaldsenheten lämnar över den information som är aktuell inför skolplacering till förvaltningens administratörer som skickar förfrågan om lediga platser till skolorna.

Steg 2: Välkomstmöte på den mottagande skolan och kartläggning (Litteracitet och numeracitet)

När den mottagande skolan bekräftar att eleven fått sin skolplacering lämnar Mångfaldsenheten över elevens kartläggning steg 1, kontaktuppgifter till familjen samt information om studiehandledning till den mottagande skolan. Skolan tar del av kartläggningen och bjuder in eleven och vårdnadshavarna till ett välkomstmöte. Elevens blivande modersmållärare/studiehandledare bjuds in som en språklig resurs till mötet. Om modersmållärare saknas eller inte är tillgänglig ansvarar skolan för att boka in en tolk.

---

¹ www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/nyanlandas-utbildning

Rektor placerar eleven i en årskurs som är lämplig med hänsyn till elevens ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt. Kartläggning steg 2, dvs elevens kunskaper i litteracitet (användande av skriftspråk i olika sammanhang) och numeracitet (matematiskt tänkande) genomförs enligt Skolverkets bestämmelser. Uppgifterna i steg 2 ska vara utförda senast inom två månader från det att eleven tagits emot i skolan.

Om kartläggningen visar att elevens klassplacering inte överensstämmer med elevens kunskapsnivå kan rektor ompröva placeringen. Vidare kan rektor besluta om prioriterad timplan, vilket innebär att eleven ges utökad undervisning i svenska som andraspråk än övriga elever i samma årskurs. Eleven får inte ges mindre undervisningstid totalt än andra elever i samma årskurs.

Skolhälsovården tar kontakt med familjen för att tillsammans med tolk samtala om elevens hälsostatus, vaccinationer etc.

Steg 3: Studiehundledning på modersmål

En elev som inte klarar att följa undervisningen på svenska har rätt att få stöd i form av studiehundledning på sitt modersmål om eleven riskerar att inte nå kunskapskraven i ett eller flera ämnen (Skolförordningen 5 kap. 4 §).

- I Tyresö kommun får nyanlända elever studiehundledning tre timmar i veckan under sitt första läsår i Sverige. Därefter två timmar i veckan under elevens andra läsår och en timme i veckan det tredje läsåret eller så länge behov finns.
- Studiehundledaren kontaktar elevens mentor, klasslärare eller ämneslärare och planerar studiehundledningen tillsammans.
- Studiehundledningen sker oftast enskilt men kan även genomföras i mindre grupp om det finns fler elever i samma klass med samma språk och behov.
- Studiehundledningen trappas ner med tiden i och med att elevens kunskaper i svenska ökar.

Utmaningar och utvecklingsbehov

Organisationen runt de nyanlända eleverna har påverkats av Coronapandemin på samma vis som övrig organisation. Högre frånvaro av modersmålslärare men även specialpedagoger och lärare ute på skolorna har påverkat utredning och kartläggningstider. Trots detta har verktygen och arbetssätten fungerat under pandemin. Fokus ligger alltid på elever som kommer till landet i slutet av högstadiet och ska introduceras i det svenska skolsystemet på mycket kort tid innan övergång till gymnasiet. Här sker kontinuerliga utvärderingar och insatser planeras terminsvis för att stärka arbetet mot den nyanlända elevgruppen.

Insatser under vårterminen 2022

Studiehandledning mot måluppfyllelse

En av de starkaste framgångsfaktorerna kring nyanlända elevers måluppfyllelse är studiehandledning. Här ges eleven stöd i skolarbetet på sitt modersmål för att utveckla ord, begrepp och förståelse kring innehållet. Modersmålsenheten tog under 2021 fram en förtydligande modell för planering och uppföljning av studiehandledningen med fokus på vilket stöd som behövs, när det ska ges samt en uppföljning. Modellen är implementerad 2022. Detta stärker arbetet och framförhållning inför exempelvis större examinationer och nationella prov.

Elevperspektivet

Modersmåslärarna genomför dialoger med eleverna om hur de uppfattar de stöd insatser som ges kontinuerligt. Eleverna upplever i hög grad att de får hjälp och stöd av studiehandledningen och känner en ökad trygghet i skolarbetet som resultat. Återkopplingen blir en del i det systematiska kvalitetsarbetet inom modersmålsenheten.

Nätverk för SVA

Under vårterminen 2022 startas nätverk för lärare i SVA (svenska som andraspråk) för kollegialt stöd i arbetet med mot bland annat nyanlända elever.

Rutin mottagande av nyanländ elev BoU 2022

Under vårterminen 2022 tar skolcheferna inom BoU fram en rutin förmottagande för samtliga åldersgrupper med utgångspunkt i de tre stegen med målsättningen att ha ett övergripande arbetssätt för att säkra elevers rätt till utbildning från förskola till gymnasium.

Ekonomiska konsekvenser

Insatserna medför inga ekonomiska konsekvenser för Tyresös skolor.

Slutsats

Barn- och utbildningsförvaltningen i Tyresö har fungerande rutiner för mottagande av elever från andra länder. Mångfaldsenheten har kompetent personal och ett systematiskt arbetssätt baserat på forskning och beprövad erfarenhet.

Ekonomiska konsekvenser och prövning av barnets bästa

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Tjänsteskrivelsen hänvisar till tidigare prövning av barnets bästa som gjordes i samband med utredningen som redovisades i barn- och utbildningsnämnden den 29 september. Arbetet med mottagande av nyanlända barn i skolan svarar särskilt mot barnkonventionens artiklar 28 barnets rätt till utbildning och 29

om barns rätt att utvecklas i skolan. Det är av största vikt att Tyresös mottagande av nyanlända barn i skolan organiseras så att nyanlända barn ges bästa förutsättningar till en utbildning och kan utveckla barnets fulla potential.